

Meld. St. 19

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Årsmelding 2022 for pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer

*Tilråding frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet 21. april 2023,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Støre)*

1 Innleiing

Lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer (stortings- og regjeringspensjonsloven) blei sett i kraft 1. januar 2012. Frå same tidspunkt blei desse lovene oppheva: lov 14. desember 1951 nr. 11 om pensjonsordning for statsråder og lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentantar.

Stortings- og regjeringspensjonsloven § 8-1 lyder slik:

«Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse. Pensjonskassen skal senest seks måneder etter at regnskapsåret er avsluttet, utarbeide en beretning om virksomheten i siste regnskapsår. Beretningen utarbeides for departementet og forelegges Stortinget.»

I samsvar med denne føresegna legg Arbeids- og inkluderingsdepartementet fram ei melding om utviklinga i pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer i 2022. Meldinga inneheld ei oversikt over dei viktigaste ytingane i pensjonsordninga etter nye og gamle oppteningsreglar, og ei oversikt over utviklinga i ordninga i 2022.

2 Om pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer

Dei tidlegare pensjonsordningane for stortingsrepresentantar og statsråder blei 1. januar 2012 erstatta av éi pensjonsordning. Alderspensjonen i den noverande pensjonsordninga er basert på dei same prinsippa som ny alderspensjon i folketrygda, og pensjonen blir gitt som eit direkte tillegg til alderspensjonen frå folketrygda.

Dette inneber mellom anna at alderspensjonen er endra frå ei bruttoordning basert på sluttlønn, til ei nettoordning basert på opptening i alle år som stortingsrepresentant og regjeringsmedlem. Hovudtrekka i den noverande pensjonsordninga er forklart i punkt 2.1. Rett som er tent opp i dei to tidlegare pensjonsordningane er vidareført i den nye ordninga. Hovudtrekka i desse ordningane er forklart i punkt 2.2 og punkt 2.3.

2.1 Hovudtrekk i pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer

- Alderspensjonen blir opptent ved at medlemene kvart år byggjer seg opp pensjonsrett i form av ei pensjonsbeholdning. Oppteninga utgjer ein fastsett prosentdel av inntekta til stortingsrepresentanten eller regjeringsmedlemer. Oppteninga utgjer 6,03 prosent av inntekta opp

til 7,1 gonger grunnbeløpet i folketrygda (G) og 24,13 prosent av inntekta mellom 7,1 G og 12 G (G per 1. mai 2022 = 111 477 kroner). Pensjonsbeholdninga blir regulert med lønnsvekst fram til alderspensjonen blir teken ut.

- Den årlege alderspensjonen blir rekna ut ved å dele den opparbeidde pensjonsbeholdninga på eit delingstal. Delingstalet reflekterer forventna attståande levetid på det tidspunktet ein tek ut pensjonen. Delingstala er utforma slik at pensjonen blir levealdersjustert på same måte som i folketrygda.
- Alderspensjonen kan takast ut fleksibelt, tidlegast frå 62 år, i hovudsak etter dei same prinsippa som i folketrygda. Dersom pensjonen ikkje er teken ut innan vedkomande fyller 75 år, skal pensjonen uansett betalast ut frå og med månaden etter fylte 75 år. Arbeidsinntekt og pensjon kan kombinerast utan at pensjonen blir avkorta.
- Før utbetaling blir opptent rett regulert årleg i samsvar med lønnsveksten. Alderspensjon under utbetaling blir regulert med eit gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Det vil seie at ein følgjer dei same prinsippa for regulering som i folketrygda.
- Pensjon som er opptent etter dei nye reglane, skal ikkje samordnast med andre pensjonsyttingar.
- Det er gitt overgangsreglar som sikrar rett opptent etter den tidlegare pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og den tidlegare pensjonsordninga for statsrådar. For dei som har opptening etter både gamal og noverande pensjonsordning, er det reglar om at samla pensjon ikkje skal overstige ein utrekna maksimal pensjon. Stortingsrepresentantar som ikkje hadde opptent rett til pensjon før 1. oktober 2009, og regjeringsmedlemer som ikkje hadde opptent rett til pensjon før 1. januar 2012, får opptening etter den noverande ordninga frå 1. oktober 2009. Dei noverande reglane fekk verknad for andre medlemer frå 1. januar 2012.
- Uførepensjon blir gitt som eit tillegg til uføretrygda frå folketrygda, og skal ikkje samordnast med andre pensjonar og trygder. Uførepensjonen avkortas mot arbeidsinntekt. Når skatteoppgjeret er klart, kontrollerer Statens pensjonskasse om det er utbetalt korrekt uførepensjon. Er det utbetalt for mykje eller for lite pensjon, skal det gjennomførast eit etteroppgjer.
- Etterlatnepensjon blir i hovudsak gitt etter reglane i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse.

2.2 Hovudtrekk i den tidlegare pensjonsordninga for stortingsrepresentantar

- Personar med rett i den tidlegare ordninga for stortingsrepresentantar, får dette vidareført i eit kapittel i den nye lova.
- Alderspensjonen er ein bruttopensjon som blir samordna med andre pensjonsyttingar etter samordningslova.
- Full alderspensjon blir gitt etter 12 års oppeningstid og utgjer 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Dersom oppteningstida er kortare, blir pensjonen redusert i samsvar med dette. Pensjonsgrunnlaget er basert på tidlegare årleg bruttogodtgjersle for stortingsrepresentantar.
- Pensjonsalderen er 65 år. Ein kan få alderspensjon tidlegare når summen av alder og oppeningstid i den tidlegare ordninga fram til 1. januar 2012 er minst 75 år (75-årsregelen). Dette gjeld likevel ikkje dersom vedkomande har eller får inntekt som overstig ei inntektsgrense.
- Alderspensjon kan ikkje ytast så lenge vedkomande er medlem av regjeringa eller Stortinget. Det same gjeld den som er tilsett i statleg eller kommunal teneste i minst 80 prosent stilling, eller har minst 80 prosent stilling som kommunalt ombod.
- Alderspensjonen som stortingsrepresentantar har rett til mellom 65 og 67 år, kan tidlegast takast ut frå 62 år. Summen av alderspensjon for perioden 65–67 år blir fordelt på perioden frå pensjonen blir teken ut til 67 år. Alderspensjon som blir teken ut etter denne føresegna, kan ikkje takast ut samtidig med alderspensjon etter 75-årsregelen.
- Alderspensjonen blir levealdersjustert frå fylte 67 år for personar som er fødte i 1943 eller seinare.
- Alderspensjon under utbetaling blir regulert med eit gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Fram til pensjonen blir teken ut, blir pensjonsgrunnlaget regulert årleg i samsvar med lønnsveksten.

2.3 Hovudtrekk i den tidlegare pensjonsordninga for statsrådar

- Også rett i den tidlegare pensjonsordninga for statsrådar er vidareført i den nye lova.
- Alderspensjonen er ein bruttopensjon som blir samordna med andre pensjonsyttingar etter samordningslova.

- Ei tenestetid på tre år gir årleg ein alderspensjon på 42 prosent av pensjonsgrunnlaget. For kvart tenesteår frå tre til og med seks år blir satsen auka med fem prosentpoeng. Full pensjon etter seks tenesteår utgjer då 57 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er basert på tidlegare årleg bruttoinntekt fastsett for statsrådar.
- Pensjonsalderen er 65 år. Alderspensjonen eit regjeringsmedlem har rett til mellom 65 og 67 år, kan tidlegast takast ut frå 62 år. Summen av alderspensjon for perioden 65–67 år blir fordelt på perioden frå pensjonen blir teken ut til 67 år. Alderspensjon som blir teken ut etter denne føresegna, kan ikkje takast ut samtidig med alderspensjon etter 75-årsregelen for stortingsrepresentantar.
- Alderspensjon kan ikkje ytast så lenge vedkomande er medlem av regjeringa eller Stortinget. Det same gjeld den som er tilsett i statleg eller kommunal teneste i minst 80 prosent stilling, eller har minst 80 prosent stilling som kommunalt ombod.
- Alderspensjonen blir levealdersjustert frå fylte 67 år for personar som er fødte i 1943 eller seinare.
- Alderspensjon under utbetaling blir regulert med eit gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Fram til pensjonen blir teken ut blir pensjonsgrunnlaget regulert årleg i samsvar med lønnsveksten.

3 Utvikling i 2022 for pensjonar opptent som stortingsrepresentant

Totalt 386 personar fekk ved utgangen av 2022 pensjon på bakgrunn av tidlegare oppteningstid som stortingsrepresentant (alderspensjon, uførepensjon eller etterlatnepensjon).

3.1 Alderspensjon

Ved inngangen til 2022 var det 282 alderspensjonistar i ordninga. I løpet av året har det vore ein avgang på ni personar og ein tilgang på 21 personar. Per 31. desember 2022 var talet på alderspensjonistar derfor 294 personar.

Gjennomsnittleg utbetalt alderspensjon var 16 695 kroner per måned. Kvinner fekk 16 336 kroner, medan menn fekk 16 884 kroner.

I 2022 tok 21 personar ut alderspensjon i ordninga for første gong. Av desse var seks kvinner

og 15 menn. Gjennomsnittleg uttaksalder var 67,6 år for kvinner og 67,2 år for menn. Samla sett var den gjennomsnittlege uttaksalderen 67,3 år.

Gjennomsnittleg uttaksalder for stortingsrepresentantar varierer frå år til år, sidan talet på uttak er lågt.

Gjennomsnittsalderen for alle alderspensjonistar i ordninga var 77 år for kvinner og 76,2 år for menn. Samla sett var gjennomsnittsalderen 76,5 år.

3.2 Uførepensjon

Ved inngangen til 2022 var det to uførepensjonistar i ordninga. Det har vore ein avgang og ein tilgang på personar med uførepensjon i løpet av året. Per 31. desember 2022 var talet på uførepensjonistar derfor to personar.

Gjennomsnittleg utbetalt uførepensjon var 10 732 kroner per måned

Uførepensjon blir ofte innvilga med verknad tilbake i tid. Det kan derfor framleis bli innvilga uførepensjon som gjeld for 2022.

3.3 Etterlatnepensjon (ektefelle- og barnepensjon)

Ved inngangen til 2022 var det 97 ektefellepensjonistar i ordninga. I løpet av året har det vore ein avgang på åtte personar og ein tilgang på to personar. Per 31. desember 2022 var talet på ektefellepensjonistar derfor 91 personar.

Gjennomsnittleg utbetalt ektefellepensjon var 8 934 kroner per måned. Kvinner fekk 8 795 kroner, medan menn fekk 10 339 kroner.

I 2022 blei to personar innvilga ektefellepensjon. Gjennomsnittleg uttaksalder var 87,2 år.

Gjennomsnittsalderen for alle ektefellepensjonistar i ordninga var 83,7 år for kvinner og 83,3 år for menn. Samla sett var gjennomsnittsalderen 83,6 år.

Per 31. desember 2022 var det ingen som tok i mot barnepensjon i ordninga.

3.4 Rekneskap for 2022

Pensjonane blir dekte over kapittel 41 «Stortinget». I statsrekneskapen blei det utgiftsført 72 068 050 kroner til pensjonar. Dette er ein liten auke frå 2021. Administrasjonskostnadene var i sum 1 394 402 kroner. Dette er ein liten nedgang frå 2021.

4 Utvikling i 2022 for pensjonar opptent som regjeringsmedlem

Ved utgangen av 2022 fekk totalt 111 personar ein pensjon frå pensjonsordninga på bakgrunn av tidlegare oppteningstid som regjeringsmedlem (alderspensjon, uførepensjon eller etterlatnepensjon).

4.1 Alderspensjon

Ved inngangen til 2022 var det 69 alderspensjonistar i ordninga. I løpet av året har det vore ein avgang på ein person og ein tilgang på seks personar. Per 31. desember 2022 var talet på alderspensjonistar derfor 74 personar.

Gjennomsnittleg utbetalt alderspensjon var 12 737 kroner per måned. Kvinner fekk 13 896 kroner, medan menn fekk 11 747 kroner.

I 2022 tok seks personar ut alderspensjon i ordninga for første gong. Gjennomsnittleg uttaksalder var 67,6 år.

Gjennomsnittleg uttaksalder for statsrådene varierer frå år til år, sidan talet på uttak er svært lågt.

Gjennomsnittsalderen for alle alderspensjonistar i ordninga var 77,1 år for kvinner og 80,1 år for menn. Samla sett var gjennomsnittsalderen 78,7 år.

4.2 Uførepensjon

Ved inngangen til 2022 var det ingen uførepensjonistar i ordninga. Det har ikkje vore tilgang på personar med uførepensjon i løpet av året. Per 31. desember 2022 var det derfor ingen uførepensjonistar i ordninga.

Uførepensjon blir ofte innvilga med verknad tilbake i tid. Det kan derfor framleis bli innvilga uførepensjon som gjeld for 2022.

4.3 Etterlatnepensjon

Ved inngangen til 2022 var det 35 ektefellepensjonistar i ordninga. I løpet av året har det vore ein avgang på ein person og ein tilgang på to personar. Per 31. desember 2022 var talet på ektefellepensjonistar derfor 36 personar.

Gjennomsnittleg utbetalt ektefellepensjon var 9 625 kroner per måned. Kvinner fekk 10 000 kroner, medan menn fekk 7 689 kroner.

I 2022 tok to personar ut ektefellepensjon i ordninga for første gong. Gjennomsnittleg uttaksalder var 88 år.

Gjennomsnittsalderen for alle ektefellepensjonistar i ordninga var 82,6 år for kvinner og 72,6 år for menn. Samla sett var gjennomsnittsalderen 80,9 år.

Ved inngangen til 2022 var det to personar som tok imot barnepensjon. Det har vore ein avgang på barnepensjon i løpet av året. Per 31. desember 2022 var det derfor ein person som tok imot barnepensjon i ordninga.

4.4 Rekneskap for 2022

Pensjonsordninga for regjeringsmedlemer blir gitt tilskot til under kapittel 612 «Tilskudd til Statens pensjonskasse». I statsrekneskapen blei det utgiftsført 16 004 428 kroner til pensjonar. Der er ein liten auke frå 2021. Administrasjonskostnadene utgjorde 347 485 kroner. Dette er ein liten nedgang frå 2021.

5 Sentrale hendingar i 2022

I samsvar med lov om pensjonsordning for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer, § 3-4 kan alderspensjonen for stortingsrepresentantar takast ut før fylte 65 år når summen av alder og oppteningstid i den tidlegare ordninga fram til 1. januar 2012 er minst 75 år (75-årsregelen). Dette gjeld berre dei som har oppteningstid i den tidlegare pensjonsordninga for stortingsrepresentantar. For å sikre at ingen har hatt inntekt som overstig inntektsgrensa blir det årleg utført inntektskontroll på alle som tok imot pensjon etter 75-årsregelen. Inntektsgrensa svarar til full pensjon berekna etter § 3-6 i lov om pensjonsordning for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer. Man har ikkje rett på pensjon etter 75-årsregelen når inntekta overstig inntektsgrensa.

Inntektskontrollen på dei som tok imot pensjon etter 75-årsregelen blei utført i byrjinga av 2022. Kontrollen gjaldt for inntektsåret 2020. Alle som blei kontrollert var innanfor inntektsgrensa.

I samsvar med lov om pensjonsordning for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer § 5-2 følger stortingsrepresentantar og statsrådar reglar om midlertidig uførepensjon og uførepensjon som gjeld i lov om Statens pensjonskasse, kapittel 6. I lov om Statens pensjonskasse, § 30, tredje ledd, kjem det fram at det skal gjennomførast eit etteroppgjer for dei som mottar uførepensjon. Det gjerast eit etteroppgjer for å sikre at uførepensjonen er berekna ut frå den eventuelle inntekta ein har hatt samtidig med

uførepensjon. Etteroppgjer for uføre er altså berre ein justering av pensjonen i forhold til inntekt.

Hausten 2022 vart det difor, ut frå skatteoppgjeret for 2021, gjennomført etteroppgjer for alle uførepensjonistar i ordninga.

Alderspensjon under utbetaling blir årleg regulert i samsvar med snittet av lønns- og prisveksten. Verknadstidspunktet for reguleringa er 1. mai. Mellombels uførepensjon og pensjon til attlevande ektefelle blir frå same tidspunkt regulert i samsvar med lønnsveksten. Etter fylte 67 år blir

pensjonen til attlevande ektefelle regulert i samsvar med snittet av lønns- og prisveksten.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

Tilråding frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet 21. april 2023 om Årsmelding 2022 for pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemer blir send Stortinget.
